

BOLIGSOSIAL LOV- en kort presentasjon

§ 1. Lovens formål

Formålet med loven er å forebygge **boligsosiale** utfordringer og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig

- tydeliggjør det helhetlige forebyggingsperspektivet som kommunen skal ha på det boligsosiale feltet.
- slår fast at vanskeligstilte på boligmarkedet både **skal** få bistand til å skaffe seg og beholde bolig **OG** at denne boligen skal være **egnet**.

Politisk enighet om at alle skal bo godt og trygt
Dette målet er forankret i flere internasjonale konvensjoner
Inngår i ett av FN`s 17 bærekraftsmål vedtatt i 2015

§ 2. Virkeområde

Loven gjelder for alle som oppholder seg i riket, med unntak av

- a. personer som ikke har lovlig opphold i riket
- b. personer som har søkt om beskyttelse, og som har eller kan få statlig innkvartering
- c. personer som ikke er norske statsborgere, og som ikke har tilknytning til riket, med mindre annet følger av en folkerettslig avtale.

- hvem som omfattes av loven og hvor loven gjelder.
- loven gjelder ikke på Svalbard

- Bokstav c) sterk tilknytning til Norge ? Helhetsvurdering; bl.a om personen er folkeregistrert i Norge, har ektefelle eller barn i Norge, er medlem i folketrygden og har skattemessige forpliktelser i Norge. Jo lenger en person har oppholdt seg i Norge, jo større er sannsynligheten for at tilknytningen er sterk nok til å omfattes av lovens virkeområde

§ 3. Ansvarlig kommune

Kommunens ansvar for å gi individuelt tilpasset bistand etter § 6 gjelder alle som oppholder seg i kommunen.

For den som oppholder seg i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester, skal individuelt tilpasset bistand likevel gis av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntaket.

En person som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd for vedkommende, har rett til bistand i denne kommunen. Hvis en person som nevnt i første punktum flytter til en annen kommune, har vedkommende rett til bistand der, dersom flyttingen er avtalt mellom de to kommunene

- regulerer hvilken kommune som er ansvarlig for å gi individuelt tilpasset bistand etter loven.
- hovedregelen etter første ledd gir uttrykk for det såkalte «oppholdsprinsippet», og tilsvarer sosialtjenesteloven § 3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1. –
- oppholdskommunen - den kommunen vedkommende til enhver tid oppholder seg i, enten han eller hun bor der (bostedskommunen) eller oppholder seg der mer midlertidig.
- kommunen kan ikke kreve at den som ber om bistand har bodd en viss tid i kommunen. **Men-** må imidlertid avgrenses mot personer som har svært kort opphold i kommunen, for eksempel fordi de er på gjennomreise eller på besøk eller lignende.

- i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester. I disse tilfellene er det *oppholdskommunen forut for inntaket* i institusjon som skal gi bistanden. Ansvar for å gi bistand gjelder også *før* utskriving, i forbindelse med utskriving og etablering utenfor. Obs. Institusjonskommunen ansvarlig - kan avtales !
- integreringstilskudd - kan bare få bistand i den kommunen som mottar tilskuddet. Unntak dersom annet er avtalt !

§ 4. Vanskeligstilte på boligmarkedet

Med vanskeligstilte på boligmarkedet menes i denne loven personer som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, og derfor trenger bistand til å skaffe eller beholde en egnet bolig.

- «boligmarkedet» omfatter både markedet for eide boliger og leiemarkedet.
- **«vanskeligstilte» som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet.**
Avgjørende : det må BÅDE - foreligge et behov for bistand

OG - bistandens formål å beholde eller skaffe bolig

- konkret vurdering; for eks hensyn til:
 - helse- og omsorgsmessige behov
 - sosiale forhold
 - muligheter for privat- og familieliv
 - behov for å skaffe / beholde arbeid
 - mulighet for å delta i aktiviteter
 - situasjonens varighet. Men – ikke et krav at utfordringene er varige. For eksempel tap av jobb og fare for tap av bolig...
 - som regel relevant å se hen til husstandens samlede situasjon
- uavhengig av årsak
- aktuelle situasjoner : står uten bolig, bostedsløs, står i fare for å miste boligen, bor i uegnet bolig *eller bomiljø*
- UTENFOR definisjonen. «vanskeligstilte»: de som, på noe sikt, kan opparbeide seg kapital til å kjøpe seg en egen bolig, på egen hånd kan leie en egnet bolig; typisk studenter eller unge i etableringsfasen. Men obs ; også en student eller

ungdom KAN være vanskeligstilt ut fra en individuell vurdering, f.eks dersom stor funksjonsnedsettelse, vanskelig å finne egnet bolig.

§ 6. Plikt til å gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet

Kommunen skal gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunen vurderer hvilken bistand som skal gis. Bistandens art og omfang skal tilpasses den enkeltes behov.

Bistanden kan blant annet gå ut på å gi råd og veiledning om økonomi, bomestring, statlige og kommunale tjenestetilbud eller andre forhold av betydning for bosituasjonen. Kommunen kan også gi praktisk bistand, slik som hjelp til å søke støtte-, låne- og

§ 7. Saksbehandling og klage

Når noen ved søknad eller på annen måte ber om bistand fra kommunen, skal kommunen ta stilling til om personen er vanskeligstilt på boligmarkedet. En avgjørelse om å gi eller avslå bistand, er et enkeltvedtak.

Hvis kommunen fatter vedtak om individuelt tilpasset bistand etter § 6, skal hovedinnholdet i bistanden angis i vedtaket.

Kommunen skal så langt som mulig samarbeide med den som skal motta bistanden, og ta hensyn til dennes ønsker.

Ved klage over enkeltvedtak er statsforvalteren klageinstans.

- Forvaltningsloven gjelder for kommunens saksbehandling; bl.a. bestemmelsene om saksbehandlingstid, saksforberedelse, utrednings- og informasjonsplikt og begrunnelse av enkeltvedtak. Men særskilte saksbeh.regler i §7, eks. « skal hovedinnholdet i bistanden angis»
- 1.ledd: ikke formelle krav til hvordan en anmodning om bistand skal fremsettes; muntlig, formidlet gjennom andre deler av kommunen/ andre instanser- samarb. viktig for å fange opp de som ikke kan ivareta egne interesser !
- avgjørelse om vanskeligstilt + innvilgelse / avslag på bistand – **enkeltvedtak**
- hovedinnholdet i bistanden skal angis i vedtaket. **Formålet** å sikre god saksbehandling + at brukeren får god informasjon om hvilken hjelp kommunen vil gi
- 3.ledd brukermedvirkningsprinsippet.; eks. hele husstandens (familiens) behov, herunder ta hensyn til barnets beste, må fremgå hvordan den vanskeligstiltes ønsker er vektlagt, kommunen bør vise at den har spurt om den vanskeligstilte ønsker en bestemt form for bistand, eller et bestemt resultat
Obs. Prinsippet om brukermedvirkning gjelder også når kommunen innhenter nødvendige opplysninger i saken, jf. § 9 første ledd.
Manglende brukermedvirkning er en saksbehandlingsfeil som kan få betydning for vedtakets gyldighet
- 4.ledd klagerett , jfr- forvaltningsloven § 28.
Det følger av *fjerde ledd* at statsforvalteren er klageinstans. Statsforvalterens prøvingskompetanse reguleres av forvaltningsloven § 34 annet ledd.

§ 8. Behandling av personopplysninger

Kommunen og statsforvalteren kan behandle personopplysninger, også personopplysninger som nevnt i [personvernforordningen artikkel 9](#) og [10](#), når dette er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven her.

Innsamlede opplysninger kan, når det er nødvendig, benyttes i forbindelse med utarbeidelse av statistikk og analyser, men kun dersom formålet ikke kan oppnås ved bruk av anonymiserte opplysninger.

Departementet kan gi forskrift om behandlingen av personopplysninger, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvem det kan behandles personopplysninger om, hvilke personopplysninger som kan behandles, adgangen til viderebehandling, utlevering og tiltak for å sikre lovlig og rettferdig behandling.

- personopplysninger som er **nødvendige** for å utføre oppgaver etter loven; for å kunne vurdere om vanskeligstilt OG for å kunne vurdere hvilken bistand som skal iverksettes
- Eksempler på opplysninger som *kan* være nødvendige for kommunen å behandle er videre opplysninger om inntekt, formue, gjeld, offentlige ytelser, oppholdsrett, bosted, ektefelle, barn, forsørgeransvar, helse- og omsorgsmessige forhold, arbeidsforhold, utdanning og eventuell verge.
- i noen tilfeller også nødvendig med opplysninger om husstandsmedlemmer.
- 3.ledd forskriftshjemmel. Bestemmelsen gir eksempler på hva en slik forskrift kan regulere

FORSKRIFTEN : FOR-2023-08-17-1330:

§ 5. Personopplysninger som kan behandles

Når det er nødvendig for å utføre oppgaver som nevnt i lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet, kan kommunen og statsforvalteren behandle personopplysninger om følgende forhold:

- a. navn, adresse, telefonnummer, e-postadresse, reservasjonsstatus for digital post, kontonummer, målform, fødselsnummer, d-nummer og sivilstatus
- b. navn og fødselsnummer eller d-nummer på medlemmer av husstanden
- c. eventuell verge og den rettslige handleevnen til den som ber om bistand i økonomiske forhold
- d. inntekt, formue, skatteberegning og gjeld, inkludert opplysninger om offentlige ytelser og stønader
- e. andre økonomiske forhold, for eksempel kredittvurderinger, betalingsanmerkninger og underholdsbidrag
- f. arbeidsforhold
- g. oppholdsrett og oppholdstillatelse, herunder oppholdsgrunnlag, varighet på oppholdsretten og oppholdstillatelsen og om det er søkt om fornyet oppholdstillatelse eller varig oppholdsrett
- h. bolig og boforhold
- i. sosiale og helsemessige forhold
- j. utdanning
- k. skole- og barnehageplass
- l. morsmål og foretrukket tolkespråk
- m. straffedommer og lovovertridelser.

Personopplysninger angitt i første ledd bokstav d, kan kommunen uten hinder av taushetsplikt innhente fra skattemyndighetene på grunnlag av innrapporterte inntektsopplysninger og skatteoppgjøret

§ 6. Opplysninger om andre enn den som ber om bistand

betydning for den boligsosiale situasjonen til den som ber om bistand Adgangen til å behandle opplysninger angitt i § 5 gjelder også nødvendige opplysninger om

- a. ektefelle eller samboer til den som ber om bistand
- b. barn, inkludert barn med delt bosted eller samværsrett, samt fosterbarn til den som ber om bistand, eller barn av ektefelle eller samboer
- c. foreldre, forsørgere, fosterforeldre eller personer med foreldreansvar for den som ber om bistand
- d. andre husstandsmedlemmer med

§ 9. Innhenting av opplysninger. Tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret og skattemyndighetene

Opplysninger skal så langt som mulig innhentes i samarbeid med den som ber om bistand eller slik at han eller hun har kjennskap til innhenting.

Når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven her, kan kommunen kreve opplysninger fra andre offentlige organer. Dersom de etterspurte opplysningene er underlagt taushetsplikt, skal spørsmålet om de kan gis uten hinder av taushetsplikten, avgjøres etter de taushetspliktbestemmelsene som gjelder for avgiverorganet. Likt med offentlige organer regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune.

Kommunen kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret som er nødvendige for å utføre oppgaver etter loven her. Det samme gjelder opplysninger fra skattemyndighetene som er nødvendige for å utføre oppgaver etter loven her.

Departementet kan gi forskrift, blant annet om hvilke opplysninger kommunen kan innhente, hvilke organer opplysninger kan innhentes fra, og hvilke opplysninger som kan innhentes fra skattemyndighetene etter fjerde ledd annet punktum

- Paragrafen lovfester brukermedvirkningsprinsippet ved innhenting av opplysninger. «...skal så langt som mulig innhentes i samarbeid med den som ber om bistand..»
-
- Det som er nødvendig -må vurderes individuelt
-
- 2.ledd opplysningsplikt for offentlige organer, jfr « kan kreve»
- v/ taushetsplikt, skal spørsmålet om opplysningene likevel kan utleveres avgjøres etter de taushetspliktbestemmelsene som gjelder for avgiverorganet.

- Generell hjemmel for innhenting av opplysninger
- To spesifikke hjemler for innhenting av taushetsbelagte opplysninger, overfor Folkeregister og skattemyndigheten
Eksempler på taushetsbelagte opplysninger som er nødvendige for at kommunen (mottakerorganet) kan utføre oppgaver etter loven, er opplysninger om inntekt, formue og skatteberegning. (unntatt taushetsplikt ved nevnte forskrift §5 (2))
- 2.ledd, 3.pkt - for eksempel være private rusinstitusjoner og omsorgsboliger eller aktivitetshus. Altså: når private og organisasjoner utfører oppgaver «for» kommunen

